



## ***Draaiboek Gladheidbestrijding Gemeente Rheden***

### ***Inhoudsopgave***

<b>Inleiding.....</b>	<b>2</b>
<b>Welke strooimethoden worden wanneer gehanteerd? .....</b>	<b>3</b>
<b>Hoe wordt de gladheidbestrijding georganiseerd? .....</b>	<b>3</b>
<b>Wanneer gaat de gemeente over tot het bestrijden van gladheid op de gemeentelijke wegen?.....</b>	<b>4</b>
<b>Welke prioriteitstelling wordt gehanteerd? .....</b>	<b>5</b>
<b>Welke informatie wordt aan de burgers verstrekt en hoe vindt deze communicatie plaats? .....</b>	<b>6</b>

## Inleiding

Op grond van de Wegenwet is de gemeente verplicht ervoor te zorgen dat de gemeentelijke wegen in goede en veilige staat verkeren.

Een onderdeel van deze zorgtaak vormt het bestrijden van gladheid op deze wegen. De gemeente heeft een inspanningsverplichting ten aanzien van de gladheidbestrijding. Dit betekent dat zij er alles aan moet doen wat redelijkerwijs in haar macht ligt om de wegen ook in winterse omstandigheden begaanbaar te houden.

In dit draaiboek zal in worden gegaan op de organisatie en uitvoering van de gladheidbestrijding in de gemeente. Het gaat daarbij om gladheid ten gevolge van winterse omstandigheden, dus niet om gladheid op de wegen als gevolg van bijvoorbeeld olieverlies door voertuigen, blad, etc.

In het navolgende zullen de volgende vragen aan de orde komen:

- Welke strooimethoden worden gehanteerd?
- Wanneer gaat de gemeente over tot het bestrijden van gladheid op de gemeentelijke wegen?
- Welke prioriteitstelling wordt gehanteerd?
- Hoe is de gladheidbestrijding georganiseerd?
- Welke informatie wordt aan de burgers verstrekt en hoe vindt deze communicatie plaats?

Bij dit alles geldt dat het draaiboek nooit een uitputtende weergave zal zijn van alle aspecten die aan de gladheidbestrijding kleven. Juist bij dit onderwerp is sprake van telkens wisselende oorzaken en verschijningsvormen, die een eigen aanpak vergen.

De inhoud van het draaiboek zal jaarlijks worden geëvalueerd en geactualiseerd om de gladheidbestrijding verder te kunnen optimaliseren.

## Strooimethoden

De gladheid kan op verschillende manieren worden bestreden. Elke type gladheid vraagt om een eigen benadering. Bij het bestrijden van gladheid in de gemeente Rheden kan gebruik worden gemaakt van de volgende strooimethoden, waarbij nog een onderscheid kan worden gemaakt tussen mechanisch en handmatig strooien:

droog strooien  
met (wegen)zout (= natriumchloride) strooien.

nat strooien  
wegenzout opgelost in een vloeistof verspreiden over het wegdek.

preventief strooien  
ter voorkoming van gladheid strooien als de kans op gladheid aanzienlijk is.

curatief strooien  
strooien bij opgetreden gladheid.

Op het eerste gezicht lijkt preventief strooien de voorkeur te genieten om zoveel mogelijk risico's uit te sluiten. De ervaring leert dat in een groot deel van de gevallen, waarin wordt gekozen voor preventief strooien, de veroorzaker van gladheid (sneeuw, ijzel etc.) uitblijft. In dat geval is sprake van (achteraf) onnodige inzet van mensen en middelen en nadelige gevolgen voor het milieu. Teneinde de gladheidbestrijding van de gemeente zo effectief mogelijk te maken, wordt er daarom voor gekozen voornamelijk curatief droog te strooien.

## Hoe wordt de gladheidbestrijding georganiseerd?

Voor de gladheidbestrijding is het van belang dat zeven dagen per week, vierentwintig uur per dag op voldoende inzet van mensen en materieel kan worden gerekend.

### Van Eijbergen

Van Eijbergen is binnen de gemeente Rheden ingehuurd voor de daadwerkelijke gladheidbestrijding. Van Eijbergen coördineert de inzet van haar eigen personeel en aannemers. Daarnaast beheert Van Eijbergen al het benodigde materieel (strooiers en sneeuwplougen). De gemeente zorgt voor voldoende voorraad van strooimiddelen.

Binnen Van Eijbergen is er één coördinator, die centrale afspraken maakt met aannemers en de gemeente over mogelijk inzet bij de gladheidbestrijding

Jaarlijks in augustus wordt van alle procedures en routes gecontroleerd of ze nog actueel zijn. Na eventuele aanpassingen volgt voor 1 november een droogoefening. Voor deze oefening bouwt iedere chauffeur zijn auto op en test het materieel. Ook ingehuurde aannemers zijn dan aanwezig om het e.e.a. te testen. Tijdens deze oefening worden de laatste oneffenheden in de organisatie zichtbaar gemaakt en verholpen.

De routes voor het mechanisch strooien staan vermeld in een routeboek dat jaarlijks door Aannemer wordt samengesteld in overleg met de gemeente. Ook staan alle belangrijke telefoonnummers hierin vermeld alsmede een schema voor de piketdienst.

### Piketregeling

Om 24 uur per dag beschikbaar te zijn om te strooien kent Aannemer de volgende piketregeling.

Het piket wordt door één chef een week lang uitgevoerd. Met dit piket garandeert Aannemer een 24-uurs service. Gedurende een week is de piketchef verantwoordelijk voor de gladheidbestrijding. Alle meldingen komen bij hem binnen. Hij beoordeelt eventueel in overleg met de gemeente (afdeling Openbare Werken) of er opgetreden moet worden en zo ja, met welke inzet.

Zo moet er bijvoorbeeld worden gestrooid bij waterlekkages tijdens vorst. De piketchef schakelt daarvoor in eerste instantie één chauffeur in. Door mobiele communicatie zijn zij beiden in staat om een groot aantal klachten/meldingen in korte tijd af te handelen.

De meldingen van gladheid worden aangegeven door:

- Van Eijbergen - of gemeentepersoneel (vaak overdag)
- Meteo Consult
- Politie meldkamer
- Connexxion

Om deze meldingen te beoordelen is informatie over de weersverwachting van groot belang. Zo is bij bijvoorbeeld oplopende temperaturen strooien niet noodzakelijk, maar bij oplopende vochtigheid wel. Daarvoor wordt gebruikgemaakt van de diensten van Meteo Consult. Door regelmatig contact wordt bijvoorbeeld geanticipeerd op naderende neerslag.

De piketchef beoordeelt meldingen in combinatie met de weersverwachting. Komt hij tot de conclusie dat het gevaarlijk wordt, of het aantal meldingen te groot wordt voor respons door één chauffeur, dan zet hij extra personeel in.

De chauffeurs worden geacht binnen een half uur na melding van de gladheid te starten met de werkzaamheden (opbouw wagen etc.). Wordt er gladheid verwacht, dan wordt aan het eind van de werkdag alles in gereedheid gebracht. Is de gladheid totaal onverwacht, dan moeten de auto's eerst nog worden opgebouwd. De uitruk wordt dan met 15-30 minuten vertraagd.

#### *Inzet mensen en materieel*

In geval van gladheid kunnen zich verschillende situaties voordoen, die een eigen aanpak vergen. Van Eijbergen maakt gebruik van de volgende mensen en middelen bij de bestrijding van gladheid:

- grote vrachtwagens, deze strooien doorgaande routes, wijkontsluitende wegen en busroutes en woonwijken;
- tractor met strooier, deze wordt ingezet voor strooiwerkzaamheden op fietspaden.

Daarnaast worden bij aanhoudende gladheid vanuit de rayons van de gemeente handstrooiers ingezet voor het strooien van trottoirs bij met name publieke voorzieningen als bejaardencentra, winkelcentra etc..

Van Eijbergen beschikt zelf niet altijd over voldoende voertuigen om adequaat te strooien. Het bedrijf maakt daarom gebruik van aannemers om de gladheid te bestrijden. De aannemers worden ingezet voor het mechanisch strooien. Hierover worden op voorhand afspraken gemaakt met de aannemers. Van Eijbergen zorgt ervoor dat de bij haar in het bezit zijnde strooiers en sneeuwschuivers op de voertuigen van de aannemers passen en functioneren.

Bij gewenste inzet belt de piketchef naar de aannemers, die vervolgens hun personeel inschakelen. Ze zijn 24 uur per dag bereikbaar en beschikbaar.

### **Wanneer gaat de gemeente over tot het bestrijden van gladheid op de gemeentelijke wegen?**

Er zijn verschillende weersomstandigheden die gladheidbestrijding noodzakelijk maken. Het kan daarbij zowel gaan om gladheid ten gevolge van neerslag (sneeuw, ijzel) als het glad worden van (vochtige) wegverhardingen ten gevolge van temperatuurschommelingen.

Hieronder volgt een opsomming van de verschillende oorzaken van gladheid en de wijze van bestrijding van de daaruit voortkomende gladheid.

#### *Opvriezen*

Wanneer de temperatuur onder het vriespunt komt, kunnen wegen opvriezen. De piketchef begint dan veelal met strooien van zout op wegen waarvan uit ervaring bekend is dat die het eerst glad worden. Op het moment dat het aantal klachten te groot wordt om met één chauffeur af te handelen en de weersverwachtingen ongunstig zijn, schakelt hij extra personeel en materieel in. Dat betekent dat alle strooiers van Van Eijbergen op pad gaan om de vooraf vastgestelde routes te strooien. De beslissing om met al het materiaal uit te rukken moet vroegtijdig worden genomen, teneinde de overlast voor het publiek zoveel mogelijk te beperken.

### Neerslag

Over het algemeen zijn er twee typen neerslag van belang: ijzel en hagel/sneeuw. Ijzel is het moeilijkst te bestrijden. Zeker bij een bevroren ondergrond betekent dit dat er blijvende gladheid optreedt, die alleen verdwijnt door een hogere temperatuur of de werking van zout. Aannemer reageert bij de val van ijzel dan ook direct, waarbij een maximale inzet wordt gepleegd. Buiten de nachtelijke uren wordt zowel mechanisch als met de hand gestrooid. Daarbij wordt begonnen met de bushaltes, omgeving van bejaardenhuizen en andere publieke voorzieningen zoals winkelcentra. Vooral bij ijzel zal het publiek zich moeten realiseren dat de bestrijding van deze gladheid niet direct leidt tot resultaat en dat het bovendien even duurt voordat met name in de woonwijken wordt gestrooid. Ook Van Eijbergen zelf heeft dan last van de ijzel: het strooien neemt meer tijd in beslag.

Ook sneeuw kan vervelende gevolgen hebben. Met name als sneeuw langdurig in grote hoeveelheden valt. Daarvoor heeft Van Eijbergen sneeuwschuivers die voor de auto's kunnen worden gehangen. Met deze schuivers wordt de meeste sneeuw in de berm of goot geschoven. Als tevens met zout wordt gestrooid, wordt de meeste overlast direct bestreden.

De verwachting dat er op korte termijn sneeuw gaat vallen, is een indicatie om preventief te gaan strooien om aanhechting van de sneeuw aan het wegdek door rijdend verkeer zoveel mogelijk te voorkomen.

### Welke prioriteitstelling wordt gehanteerd?

Bij optredende gladheid moet zo snel mogelijk worden gestrooid. De gemeente Rheden hanteert daarbij een selectief strooibeleid. Dit houdt in dat na melding van politie, Connexxion, Meteo Consult of op basis van eigen waarneming, gestrooid wordt volgens een tweetal urgenties. De eerste urgentie betreft doorgaande routes, busroutes, wijkontsluitende wegen en doorgaande fietsroutes. De tweede urgentie betreft de overige wegen en voetpaden die alleen gestrooid worden bij extreme gladheid zoals ijzel en langdurige sneeuwval en bij aanhoudende gladheid.

Uiteraard kunnen niet alle gemeentewegen tegelijk worden gestrooid. Daarom worden bepaalde prioriteiten gesteld. Bij het stellen van prioriteiten wordt onderscheid gemaakt tussen mechanisch en handmatig strooien. Dit zijn twee verschillende activiteiten. In de praktijk wordt eerst begonnen met het mechanisch strooien. Het strooien met de hand vindt alleen overdag plaats. Dan zijn de omstandigheden geschikter (bijv. daglicht) om de gladheid handmatig goed te bestrijden.

Hieronder staan de prioriteiten vermeld, met de start- en eindtijd. De tijd die nodig is om een strooiroonde te maken is afhankelijk van de weersomstandigheden ten tijde van de gladheidbestrijding.

#### **Mechanisch strooien**

- 1 doorgaande en wijkontsluitende wegen en busroutes  
*start:* circa 1 uur na oproep  
*eind:* na 2-5 uur
- 2 doorgaande fietspaden  
*start:* circa 1 uur na oproep  
*eind:* na 2-5 uur
- 3 overige wegen en fietspaden  
*start:* aansluitend op 1 en 2 alleen overdag

#### **Handmatig strooien**

- 1 publieke voorzieningen  
*start:* binnen 1 uur na oproep, alleen overdag  
*eind:* de belangrijkste voorzieningen zijn binnen 4 uur na aanvang extreme gladheid gestrooid
- 2 voetpaden  
*start:* na prioriteit 1, alleen overdag  
*eind:* op volgorde van prioriteit en gladheid worden de voetpaden gestrooid



De gladheid verdwijnt niet altijd als er gestrooid is. Dit is erg afhankelijk van de weersomstandigheden en de verkeersintensiteit. Met name voetpaden kunnen ook na het strooien erg glad blijven.

### **Welke informatie wordt aan de burgers verstrekt en hoe vindt deze communicatie plaats?**

Het is erg belangrijk dat een breed scala aan doelgroepen (zie doelgroepen) wordt geïnformeerd over:

- a de inhoud van gladheidbestrijdingsbeleid van de gemeente;
- b de mogelijkheden die burgers zelf hebben om de gladheid te bestrijden.

Met deze informatie wordt ernaar gestreefd reeds op voorhand vragen van vooral het publiek te beantwoorden over de wijze waarop gestrooid wordt en de volgorde waarin dit gebeurt.

Om dit doel te bereiken wordt voorgesteld de volgende tweedeling te maken. Doelgroep I zal door middel van een publicatie op de Rhedenaarpagina in Regiobode op de hoogte worden gebracht van de inhoud van dit draaiboek.

Doelgroep II zal het draaiboek integraal worden toegezonden.

#### *Doelgroep I (informatie via persbericht)*

- inwoners van de gemeente Rheden (particulieren);
- vertegenwoordigers van bedrijven (zakelijke markt);
- ouderen- en gehandicaptenorganisaties.

#### *Doelgroep II (integrale toezending draaiboek)*

- samenwerkingspartners gladheidbestrijding (gemeentelijk/particulier);
- verantwoordelijke wethouder;
- Afdeling Strategie en Communicatie van de gemeente;
- Politie
- Brandweer
- Gemeenteraad
- vertegenwoordigers van de media.